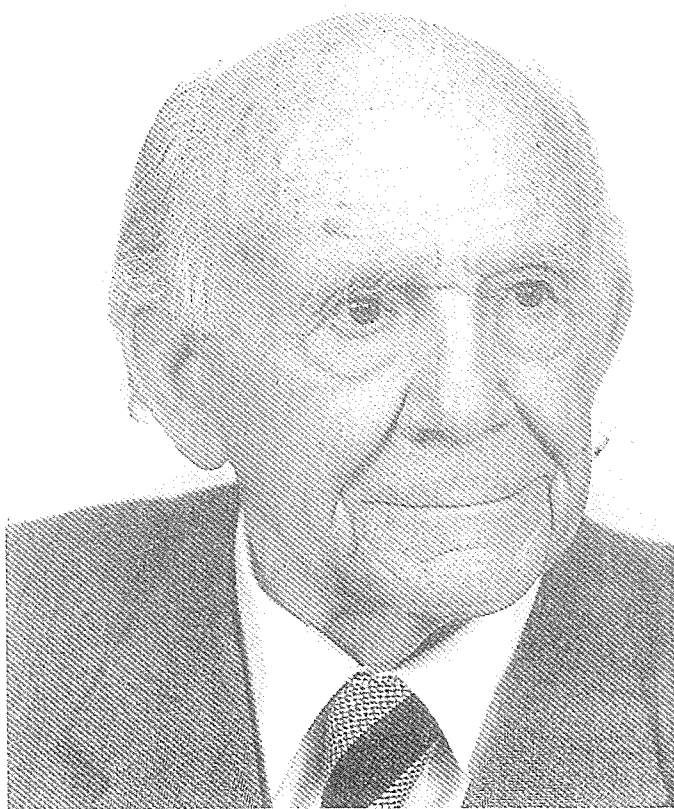

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

„Dr. Bak Mihály életműve”

[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Forrás: Dr. Bak Mihály: Orvos a XX. században

Készítette:

Hanó Krisztina
Hanó Krisztina

Mezőberény, 2014. március 13.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Smiriné Kokauszki Erika*
Levelezési cím: *5650 Mezőberény Fő út 6.*
Telefonszám: *66/515-553*
E-mail cím: *opskk@mezobereny.hu*

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Dr. Bak Mihály életműve

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☒ <i>egészség és életmód</i>	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ *települési* ☐ tájegységi ☐ megyei ☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Dr. Bak Mihály 1904. szeptember 1-én született Körösladányban. Nagyszülei, szülei sokgyermekes kisbirtokos parasztemberek voltak, egy négygyermekes család legidősebb gyermekeként nőtt fel.

Az elemi iskola 1-4. osztályát a ladányi zsidó iskolában kezdte, de szeretettel ír a század eleji községi óvodáról is, ahová ezt megelőzően járt. Az I. világháború kitörése miatt tanulmányait magántanulóként folytatja, a polgári iskola 1-2. osztályát sikeres magánvizsgák letételével fejezi be, majd különbözeti vizsgák után a Békési Gimnázium 3. osztályában folytatja tanulmányait.

Először tanár szeretett volna lenni, de apai tanácsra orvosi pályán indul el. Akkoriban nem volt felvételi, a gimnázium igazgatójának véleménye, és az érettségi eredménye alapján választották ki az egyetemek a számukra alkalmas jelentkezőket. 1923-tól a Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem orvoskarának tagja. 1929-ben doktorrá avatják, de a világgazdasági válság miatt nem talál állást, így továbbtanul a Fogászati Ambulatóriumon, mellette pedig a Szent István Kórház XII. belosztályán gyakornok Torday Árpád egyetemi címzetes rendkívüli tanár mellett. Már ekkor tudományos előadásokat tart a Királyi Orvosi Egyesületben és a Nőorvos Társaság ülésein. 1931-től, a Bábaképzőben prof. Dr. Burger Károly igazgató mellett kutat, tudományos munkát végez, mely végigkíséri községi orvos korában is. Ezekben az időkben betegek száma egyre gyarapodott.

1936. december 4-én jelent meg az Egészségügyi Közlönyben a kinevezése, az új rendelet alapján orvosi ellátásra csak a belügyminiszter nevezhetett ki orvosokat.

Hét évig klinikai orvos, majd 1937. január első napjaiban Mezőberény községi orvosa lett, Marsall Ferenc, a békési járás főszolgabírója előtt letette a hivatali esküt.

Saját bevallása szerint: „Mezőberényben három ajkú nép lakott, magyarok, németek és szlovákok, akik a legnagyobb egyetértésben éltek egymással, és úgy éreztem, hogy rövid idő alatt engem is elfogadtak, és elismertek nemcsak mint orvost, hanem mint embert is.”

Forrás: Dr. Bak Mihály: Orvos a XX. században

1940. februárjában tizenhét Békés megyei orvos társával együtt csapatszolgálatra vonult be a mezőtúri laktanyába, majd áprilistól Debrecenben, 1941 szeptemberétől pedig a szolnoki hadikórházban gyógyít, ahol a fogászati rendelő vezetője volt. Később évekig szolgált kórházvonatokon, egészen 1943 augusztusáig, leszereléséig. 1944-ben SAS-behívót kap, a 107-es kórházvonatra hívják, annak orvosa lesz.

A II. világháborúban végigjárta Európát a Dontól Dániáig, 1945-ben tért Mezőberénybe vissza, haláláig körzeti orvosként, fogorvosként és szülész-nőgyógyászként tevékenykedett.

1994. november 25-én, 90 éves korában hunyt el.

Forrás: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzy-VAJ:konvvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nvelv%3Dhu%26stype%3D1%26stype2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu>

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzy-VAJ:konvvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nvelv%3Dhu%26stype%3D1%26stype2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu>

Művei:

- *A mezőberényi szülőotthon húsz esztendeje: A mezőberényi szülőotthon húszéves jubileuma alkalmával elhangzott előadás alapján készült kézirat (1969. okt. 11.)*
- *Orvosok - sebesültek. Kórházvonaton a Dontól Dániáig. Bp., 1987.*
- *Emlékek és emlékeim Mezőberény egészségügyének múltjából (1988)*
- *Lux Jakab, Dr. 1822-1876: Különlenyomat (1971)*
- *Orvos a XX. században. Bp., 1997.*

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Dr. Bak Mihály orvos, szülés-nőgyógyász, fogszakorvos az 1940-es évektől az 1980-as évekig Mezőberény közegészségügyének meghatározó egyénisége. A gyógyítás mellett nagy gondot fordított a preventív munkára is. Nevéhez fűződik a különböző szűrővizsgálatok (szemészeti, fogászati) beindítása, az iskolaorvosi ellátás kialakítása, 1949-ben a szülőotthon beindítása, az artézi kutak létesítésének szorgalmazása. Szívén viselte a város bölcsődéjének sorsát, az idősek gondozását. Aktív közéleti tevékenységével hozzájárult a település kulturális, szellemi felemelkedéséhez, tudományos értekezései a hazai szaksajton kívül külföldön is megjelentek.

Sokat tett a helybeli cigányokért, küzdött a régi cigánytelep felszámolásáért.

Mezőberényben az Oroszlán Gyógyszertár elé 2000-ben Udvardy Anikó: Dr. Bak Mihály című szobrát állították az emlékére.

Kitüntetései

1973. Mezőberényért Emlékérem

1990. (Mezőberény) Pro Urbe kitüntetés

Forrás: [http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzv-](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzv-VAJ:konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nyelv%3Dhu%26styp%3D1%26styp2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu)

[V AJ:konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nyelv%3Dhu%26styp%3D1%26styp2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzv-VAJ:konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nyelv%3Dhu%26styp%3D1%26styp2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu)

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

<http://www.mezobereny.hu/s/hir/502>

[http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzv-](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzv-VAJ:konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nyelv%3Dhu%26styp%3D1%26styp2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu)

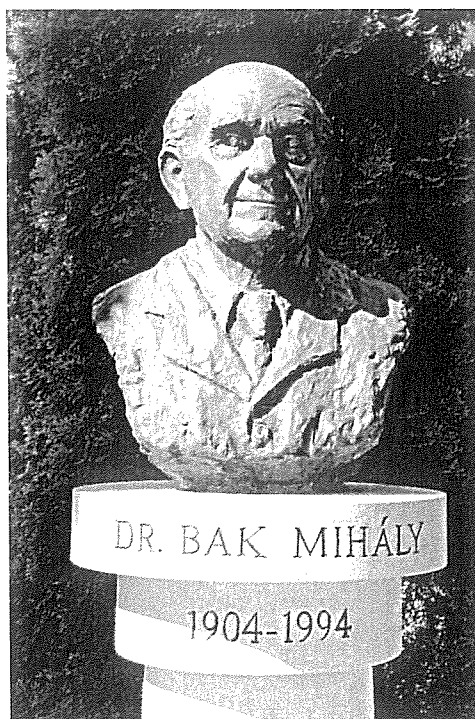
[V AJ:konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nyelv%3Dhu%26styp%3D1%26styp2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rlvWmlzv-VAJ:konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi%3D%26nyelv%3Dhu%26styp%3D1%26styp2%3D%26menuparam5%3D125%26heaAdat%3D155+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Udvardy Anikó: Dr. Bak Mihály

Forrás: www.mezobereny.hu

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Ajánlás – Dr. Sziráczki Magdolna

AJÁNLÁS

Szeretettel ajánlom dr. Bak Mihály munkásságát a helyi értéktárba történő felvételhez.

Kevés család van Mezőberényben, aki nem őriz egy-egy történetet gyógyító munkájáról, emberségéről, határozottságáról, szakmaiságáról. Ő volt mindannyiunk „Miska bácsija”, „a DOKTOR ÚR”, „akire mindig lehetett számítani.

Volt Ő körorvos, szülész orvos, fogorvos. A helyi szülőotthon és a bölcsőde létrejötte is nevéhez fűződik. Az 1949. áprilisában átadott 20 ágyas területi bölcsődéhez hasonló, a mezőberényivel együtt, három működött az országban. Az ugyanekkor átadott szülőotthont 1949-től 1973-ig, 25 éven keresztül vezette. Ez idő alatt 5622 gyermek látta meg az intézményben a napvilágot. Szintén 1949. áprilisában került átadásra az Egészséges ivóvíz rendszerünk, valamint ekkor kezdődött a szennyvízhálózat kiépítése, mindkettő harcos támogatója volt.

A megelőző orvoslás helyi képviselője. Legyen az lakókörnyezeti higiénia, személyi vagy szájhigiénia stb., Ő mindig tanított és megkövetelt. Általános tisztelet övezte. Mindig a gyengék és elesettek oldalán állt. Örök támaszuk volt. Könyvbe foglalta munkásságát, amely az utána következő nemzedéknek korrajz és tanulság.

Széleskörű tudományos tevékenységet folytatott, amire a koronát fia orvostudományi, kutató munkája tette fel.

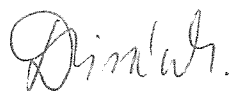
Orvosi, közegészségügyi, tudományos, valamint a településünkért végzett munkásságáért számos elismerésben részesült. A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány:

1952. - „Miniszteri dicséret”, amelyet Ratkó Annától vehetett át.

1973. –A község 250 éves újraterülepítésének tiszteletére alapított „Mezőberényért” emlékérem kitüntetésben részesült.

1990. – Pro Urbe kitüntetés

Mezőberény, 2014.03.12.

dr. Sziráczki Magdolna

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájárulási nyilatkozat

Alulírott Smiriné Kokauszki Erika hozzájárulok, hogy az információkat, melyeket a
Javaslat a „Dr. Bak Mihály életműve” települési értéktárba történő felvételéhez

című adatlap tartalmaz, a Mezőberény Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az aktuális értéktári bizottság) az ide vonatkozó jogszabályok figyelembe vétele mellett szabadon felhasználhatja.

Hozzájárulok továbbá, hogy az érték valamely értéktárba történő felvétele esetén, az értéktárak számára készített internetes oldalon és a TV-csatornák által felvett, vágott anyagokban, valamint az értékeket bemutató reklámokban megjelenjen.

Mezőberény, 2014. március 13.

Smiriné Kokauszki Erika

ikt. sz.: 67 /2014.

Mezőberény Városi Önkormányzat
5650 Mezőberény, Kossuth tér 1.
Siklósi István
Polgármester Úr

tárgy: települési értéktár

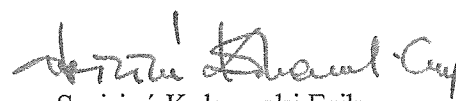
Tisztelt Siklósi István Polgármester Úr!

Levelemhez mellékelem a „**Dr. Bak Mihály életműve**” Mezőberény Települési Értéktárba történő felvételéhez elkészített dokumentumokat.

Kérem, szíveskedjen segíteni az életmű Települési Értéktárba történő felvételét!

Mezőberény, 2014. március 13.

Köszönettel:

Smiriné Kokauszki Erika